

Assemblea General de Foment del Treball

Barcelona, 2 de desembre de 2013

Vicepresidents, membres del Comitè Executiu i de la Junta Directiva de Foment del Treball, membres de l'Assemblea.

Amigues i amics

Benvinguts a aquesta nova sessió ordinària de l'Assemblea General de Foment del Treball que tanca un any de gestió que ha estat difícil però del qual podem extreure, malgrat tot, un balanç força positiu. Ha estat un any complex per a l'economia espanyola i catalana i també per a la gestió de les empreses de Catalunya; però no ha estat un any perdut, com moltes veus anunciaven que seria. Aquest 2013 es tanca amb símptomes evidents que estem davant d'un canvi de fase del cicle econòmic: hem deixat enrere la recessió econòmica i estem en disposició de poder parlar de recuperació al llarg dels propers mesos si entre tots, i especialment les administracions públiques, sabem continuar actuant amb visió reformista. Cal **protegir i assegurar aquesta recuperació**.

Les organitzacions empresarials, com Foment del Treball, tenim una gran responsabilitat que hem de saber interpretar i exercir. La mala situació econòmica general ha afectat també a algunes organitzacions empresarials i això és especialment greu quan impedeix exercir les funcions de vetlla dels interessos empresarials i de promoció de la iniciativa privada. Vivim uns moments de grans canvis socials i administratius en els quals hem d'estar ben atents: **hem de poder seguir fent el seguiment al detall de l'activitat legislativa i aportant les raons de l'interès empresarial**, donant suport quan convingui, al·legant o rebutjant quan sigui necessari. No ens podem distreure: hem de vetllar perquè s'emprenguin les reformes que al país li calen i en la direcció adequada: l'activitat és molt delicada.

Foment del Treball continua essent decisiva també perquè ha sabut conservar la seva independència i mantenir-se fidel i lligada exclusivament a la defensa dels interessos empresarials. Els moments econòmics que vivim són molt complicats –molt-, però som tots ben conscients que els moments polítics també són molts difícils. Una institució com Foment ha de saber, en moments com aquests, mantenir-se ferma en el seu compromís exclusiu amb el món empresarial de Catalunya i d'Espanya.

Tots entenem que Foment som una organització plural i crec que aquest equip directiu és sensible i respectuós amb les múltiples sensibilitats que expressen cadascun dels associats, autèntics sobirans de la casa. Més enllà d'això, però, mana l'interès general de Foment, allò que és bo i positiu per a Foment perquè és bo i positiu per als interessos empresarials. Hem vetllat pels interessos de Foment i hem seguit fent el millor per a la institució.

Tots tenim present que al llarg d'aquest any hem hagut de deliberar i prendre decisions complexes i crec ens n'hem sortit. És per això que hem d'agrair –i jo vull fer-ho també com a President- la responsabilitat del nostre equip directiu: els companys del Comitè Executiu i de la Junta Directiva. Hem d'agrair-nos tots nosaltres l'esforç de responsabilitat de prendre la millor decisió per a la institució i expressar-la fins i tot amb la contundència que de portes enfora dóna la unanimitat. **Hem treballat per mantenir la independència de la institució.**

Aquesta reunió de l'Assemblea General, com he dit abans, tanca un any de gestió, el 2013, i també n'obre un altre, el 2014. A ningú se li escapa que segurament tornarà a ser un any complicat quant a la conjuntura econòmica i la política. **Ens convido a tots plegats a abordar amb voluntat de consens totes les situacions complexes que es puguin plantejar.** En aquest sentit m'agradaria fer algunes reflexions breus:

El més important sempre per damunt de tot és la institució i hem de demostrar, com sempre hem fet, que en tot allò que decidim vetlem pels interessos de Foment, per la seva imparcialitat que li atorga la molta influència que té. Hem de mirar que les qüestions alienes a la institució no la desestabilitzin. Des del meu punt de vista, **hem de saber donar continuïtat, amb els matisos que calguin, a la tasca coherent que ha permès que entre tots fem de Foment una institució influent i estrictament compromesa amb els interessos dels empresaris i les empreses de Catalunya.**

Canvi de fase del cicle econòmic

Com deia al principi de la meua intervenció, aquest any 2013 ha estat un any difícil, però no un any perdut. Aquest darrer trimestre hem vist com les perspectives de la nostra economia milloren i ja hem sortit de la recessió. Crec evident que podem dir que estem ja davant d'un canvi de fase del cicle econòmic: estem passant d'una situació de recessió a una en què s'aprecia clarament un canvi de tendència. **Si fa un any parlàvem de rescat, avui parlem de recuperació.** Sens dubte, el ritme de la sortida de la crisi és lent i el camí de recuperació consolidada pot ser feixuc. No obstant això, podem abraçar un estat d'optimisme realista si ens fixem en alguns dels indicadors rellevants de la nostra economia, que marquen ja tendències positives. Tots teniu el darrer Informe de Conjuntura que han elaborat els serveis tècnics de la casa on amb molta pulcritud es presenten tots aquests indicadors.

A l'entorn europeu i també a Espanya s'observa una evolució positiva del PIB. El 3r trimestre ha registrat un lleuger increment del 0,1% a Espanya i es preveu que tanquem l'any també en positiu. La previsió de creixement del PIB per al 2014 a Espanya es manté en el 0,5%. És així perquè s'espera una aportació millor del consum privat que, per primera vegada en aquest trimestre i en molt de temps, ha contingut la seva caiguda.

Per una altra banda, el saldo de la balança de pagaments corrents capgira la seva tendència de molts anys i ha aconseguit generar superàvit. S'ha produït una entrada neta de capital de l'exterior, i el comerç exterior de béns i serveis ha visualitzat un important creixement.

El sector exterior espanyol és molt potent i competitiu i, a més, ha mantingut les seves quotes en el mercat mundial, a diferència de França o Itàlia que han perdut posicions de manera significativa. El dinamisme de les nostres

vendes de béns i serveis , ha anul·lat el dèficit amb l'exterior, tot i la dependència energètica, i ha permès assolir una taxa de cobertura de més del 90%. Hem experimentat creixements importants en nous mercats amb augments de més de dos dígit a Amèrica Llatina , Àsia i Àfrica. Recordem que Catalunya representa una quarta part d'aquestes exportacions.

A més a més, ha estat decisiva la bona temporada turística al nostre país durant aquest any, un any rècord amb més de 60 milions de visitants. Espanya és la segona potència mundial en turisme i Catalunya rep el 25% dels turistes que arriben a Espanya. A l'octubre, el turisme va créixer un 6,9% en Espanya i un 11,0% a Catalunya . L'activitat turística representa el 12-13 % del PIB , i mostra una evolució molt favorable tant en el nombre de visitants com en la seva despesa.

Alhora, al mercat de treball s'ha produït també un lleuger increment de l'ocupació, exclusivament en el sector privat, de manera que es detecta molt lleugerament un menor numero de persones a l'atur, en part també pel desplaçament de la immigració i de la nostra força de treball. Són dades que apunten una millora, **però** -com no em canso de repetir- **no haurem sortit d'aquesta crisi fins que no puguem generar llocs de treball i eixugar una taxa d'atur absolutament fora de lloc i que no ens podem permetre com a país.**

En l'àmbit laboral, és cert que ja s'ha implementat la Reforma Laboral de l'any passat que, de moment, ha ajudat a flexibilitzar el mercat, ha avançar en una moderació salarial i una menor destrucció d'ocupació. No obstant, com ja vam assenyalar des del primer dia, existeix amb aquesta nova norma un risc alt de judicialització que pot desfigurar el seu disseny inicial.

Per tant, pot ser necessari revisar la reforma laboral en aquest sentit. Malgrat això, és una bona norma perquè crec que facilitarà la generació d'ocupació quan la recuperació es consolidi. Caldrà, no obstant, fer-ne una avaluació i dur a terme mesures correctores com ara la reducció dels models de contractes. El ministre d'Economia, Luis de Guindos, ho deia aquest cap de setmana a S'Agaró i plantejava la importància d'aprofundir en aquesta reforma Laboral.

Consolidar la recuperació

De fet, la Reforma Laboral és un bon exemple de mesures que s'han pres en la bona direcció però que potser cal revisar per enfortir i consolidar aquesta recuperació econòmica que ja despunta. Sóc conscient que algunes de les polítiques dinamitzadores que són tan significatives en aquesta crucial etapa en què ens trobem no les pot dur a terme ni Espanya ni Catalunya de manera aïllada, perquè vivim en un context de clara interdependència econòmica.

En una situació així és evident que no es pot concebre una sortida de la crisi a nivell individual, sinó que haurà de ser dins el bloc europeu o, fins i tot, més enllà. O és que la política monetària o fiscal dels Estats Units no ens afecta? Es clar que sí.

Fixem la nostra mirada, però, en Europa: actualment, a la Unió Europea, gaudim d'una **política monetària molt laxa** amb els tipus d'interès de referència en el mínim històric del 0,25 %. Teòricament, aquesta situació implicaria que el crèdit hauria de ser més accessible i a un cost més baix del que en realitat és ara. No obstant això, ens enfrontem amb la paradoxa -sense precedents en un context d'unió econòmica- que és la forta restricció del crèdit i l'elevat preu que pel seu accés han de pagar moltes pimes. Evidentment, aquest és un problema que requereix d'una solució conjunta en el si la Unió Europea.

D'altra banda, el projecte de l'euro –al qual estem tan subjectes- requereix d'una Unió bancària sense matisos. El retard en la construcció d'aquesta Unió Bancària suposa una rèmora especialment crua per als països perifèrics com Espanya.

Una Espanya en què patim una política fiscal de caràcter restrictiu per culpa de l'alt nivell de dèficit i l'elevat endeutament dels comptes públics, que no són suportables a mitjà termini. Pensem que el deute públic que el 2007 a Espanya era del 36,3% del PIB, serà del 98,9 % aquest proper 2014. I en el cas en concret de Catalunya, si el 2007 el dèficit públic era del 8% del PIB, està previst que sigui del 30,3% el 2014.

La severa política de reducció del dèficit és ben necessària, però s'ha projectat excessivament sobre els capítols d'inversions dels pressupostos públics i sobre els ingressos via recaptació. A més, el procés de sanejament fiscal ha estat més intens a les CCAA que no pas en d'altres administracions, i especialment a Catalunya, on el redreçament dels pressupostos ha estat intens en els darrers tres anys.

En conclusió, vivim aquesta paradoxa, sobretot a Espanya, d'una política monetària laxa en la seva definició però restrictiva a la pràctica a causa de la fragmentació del mercat creditici. Esperem que la paradoxa desaparegui, perquè només així es podrà començar a dinamitzar l'economia. I en aquest sentit, crec que la Unió Bancària és imprescindible, perquè permetrà millorar el canal del crèdit de les nostres economies.

A més a més, en aquesta tasca de consolidar la recuperació, és prioritari assegurar encara amb més fermesa la sostenibilitat de les finances públiques i les reformes estructurals. En primer lloc, pel que fa a les finances públiques, és molt important garantir la sostenibilitat del sistema de pensions. Així mateix és de summa rellevància posar en marxa una revisió de l'Estat del Benestar en el sentit de calibrar les polítiques desplegades i definir més eficaçment els beneficiaris. A Europa viu el 7% de la població mundial, genera el 20% del PIB i assumeix el 50% de la despesa social. És esforç difícil de sostenir.

Quant a les reformes estructurals en curs, per exemple la Reforma Energètica és essencial perquè l'elevat cost energètic no pot ser un llast en termes de productivitat per a les empreses espanyoles. Per això és important que ens aproximem a la mitjana europea a mig termini. Precisament tindrem aquí a Foment el Comissari Europeu

d'Energia, Günther H. Oettinger, com vam tenir fa unes setmanes el Secretari d'Estat d'Energia, Alberto Nadal, que ens va presentar els punts claus de la reforma energètica del govern.

D'altra banda, també cal accelerar el procés ja iniciat de reforma del sistema financer per acabar la reestructuració del sistema financer espanyol i d'aquesta manera generar un major accés al crèdit per a les empreses. Ara com ara, la manca de crèdit està molt generalitzada i pràcticament no hi ha possibilitats d'accés a nivell general. No és lògic que empreses solvents pateixin de falta de finançament perquè el sistema financer encara no acaba de sanejar-se.

I més enllà, també cal rubricar a la pràctica una reforma de l'Administració Pública i del Sector Públic en general: fins avui hem sentit molts anuncis, però poques concrecions. Comptar amb una Administració eficient és molt important, ja que absorbeix un alt percentatge del PIB. Potser ha arribat el moment de distingir entre funcionari i empleat de la funció pública. Necessitem una Administració *business friendly*, que no estigui excessivament regulada perquè d'aquesta forma s'afavorirà l'activitat econòmica.

Parlem massa sovint encara de la reforma fiscal pendent, que ha d'estar orientada a la creació d'ocupació, la generació d'estalvi i inversió. Una reforma fiscal, en definitiva, que afavoreixi l'activitat econòmica sense que tingui un impacte important en la recaptació. Entenem que aquesta reforma s'hagi de fer en diverses etapes, però cal que es desenvolupi ja.

I d'altra banda, són necessàries mesures per al desenvolupament del mercat interior i que limitin la sobrerregulació que encara existeix. En aquest sentit, ha estat una passa en la bona direcció la Llei d'Unitat de Mercat.

Pensem, a més a més, que la demanda interna s'anirà recuperant poc a poc a mesura que es generi ocupació neta. I en aquest sentit, podem actuar en dos àmbits importants: és necessari estimular el sector de la construcció i la vivenda i es pot fer, en part, mitjançant un pla ambiciós d'incentius fiscals a la rehabilitació. A més, cal impulsar les infraestructures: les inversions, com he dit abans, no poden suportar més les polítiques de reducció del dèficit.

I per afavorir el consum intern també es poden aplicar mesures efectives com sens dubte ha de ser l'eliminació de l'increment temporal del gravamen especial de l'IRPF i del impost del patrimoni al 2015.

D'altra banda, més concretament, a Catalunya estem treballant en la renovació de l'Acord Estratègic per a la competitivitat de la nostra economia. La renovació d'aquest acord està empantanegada i no precisament per voluntat de Foment: per això, he demanat personalment al conseller Felip Puig que torni a convocar-nos a tots els agents implicats per mirar de tornar a activar la renovació d'aquest Acord Estratègic, que creiem que ha de ser molt important per al futur de l'economia de Catalunya.

Coherència, imparcialitat: influència

Hem parlat molt sovint al llarg d'aquests darrers anys de les reformes que el país necessita alhora que hem aplicat a les nostres empreses totes les correccions i canvis que han estat pertinents per superar aquesta situació de crisi.

Foment del Treball, com a organització més representativa de l'empresariat català, ha emprès les accions que ha calgut en favor dels interessos del món empresarial, accions i posicionaments que tots plegats hem decidit en el marc dels òrgans de Govern i en primera instància d'aquesta Assemblea.

Per exemple, hem treballat a favor del **Corredor del Mediterrani** perquè entenem que és una infraestructura clau per al progrés econòmic i social del país. En els darrers dies hem vist com els propers pressupostos de la Unió Europea recullen ja inversions efectives per a aquest Corredor, que és prioritari no només per a nosaltres sinó per a tota Europa. En aquest sentit, veure com ha d'anar fent-se una realitat dóna tot el sentit a la tasca de relació que hem dut al llarg dels darrers 3 anys amb organitzacions empresarials de tot el mediterrani espanyol i amb institucions empresarials i polítiques europees. També hem defensat i insistit en el camí emprès amb la **Reforma Laboral**, de la que ja he parlat abans.

D'altra banda, en aquest context d'incertesa i canvi, **a Foment del Treball ens hem esforçat en assegurar el nostre posicionament, en respondre als reptes constants de la conjuntura sense perdre la nostra essència ni la nostra independència.**

En el darrer any, el debat polític i social a Catalunya ha canviat molt, enmig d'una emotivitat remarcable, i al Foment del Treball hem lluitat –i crec que ho hem aconseguit– per no perdre la perspectiva i la racionalitat. Hem seguit defensant i argumentant –aquí i a Madrid– la necessitat d'un nou **Pacte Fiscal** per al finançament de la Generalitat que assegurí la solidaritat interterritorial sense arribar a les quotes de dèficit que reflecteixen balances publicades. Precisament un Pacte Fiscal apareix amb un gran recolzament a totes les enquestes d'opinió publicades recentment. A més, en aquests darrers anys ja vam avançar el nostre posicionament favorable a una eventual reforma de la Constitució que permeti aquest nou model de finançament, si és que els experts determinen que en l'actual redactat no hi té cabuda. Som insistents i coherents, perquè el nostre és un argument sòlid i fidel a l'esperit d'aquesta casa.

A l'informe de Activitats de l'Àrea Tècnica, que es presentarà d'aquí uns minuts, veuran hem treballat als àmbits de Innovació i Transferència tecnològica, també amb l'impuls dels clústers –l'Audiovisual és un bon exemple – i hem assentat les bases d'una Oficina per ajudar als emprenedors que confio tindrà els seus resultats a partir del proper any 2014.

Hem passat un any complex per la conjuntura política i econòmica i ens anem sortint. Estic convençut que si donem continuïtat a aquest capteniment de coherència i independència farem les coses bé en aquest 2014 i en els anys següents.

Moltes gràcies

Joaquim Gay de Montellà
President de Foment del Treball